

Izhaja
trikrat na teden:
v torek, četrtek,
soboto.

EDINOST

ZA RESNICO
OD BOJA
IN PRAVICO!
DO ZMAGE!

Issued
threetimes a week.
Tuesday, Thursday
Saturday.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE POD PORNE DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 29.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 8. MARCA — THURSDAY, MARCH, 8, 1923.

LETO (VOL.) IX.

NEMCI BODO APELIRALI ZA INTERVENCIJO.

Vse nemške politične stranke pritiskajo na vlado, da nastopi proti Franciji. — Nemški strokovnjaki izdelujejo nove pogoje. — Francozi zadovoljni s položajem.

Berolin, 7. marca. — V Nemčiji se je pričelo novo živahno gibanje, mej vsemi političnimi strankami vstajajo novi preroki, ki pozivljajo odločno vlado na odpor proti Franciji. Glava vse agitacije je baje Hindenburg sam, kateri kar gori sovraštva do Francozov in bi se raje danes sprijel z njimi kot jutri. Po več krajih ob črti okupiranega ozemlja ljudstvo javno demonstira proti Francozom, in bati se je spopadov.

Vse politične stranke, bodo imele te dni skupni posvetovalni sestanek, kjer bodo zahtevali od vlade, da apelira na vse države in narode, da intervenirajo v rursko vprašanje. Tak apel se bo v prvi vrsti poslalo Veliki Britaniji in Zedinjenim državam, ker obe ste veliki upnice Franciji, katerim slednja dolguje ves vojni dolg, ki ga je naredila tekom zadnje vojne.

Ob priliki intervencije, bo stavila Nemčija nove pogoje.

Berolin, 7. marca. — Cela vrsta nemških ekonomskih strokovnjakov je zaposljena pri izdelovanju novih pogojev, ki jih bo Nemčija stavila, zaveznikom, pod kakimi pogoji bi bilo njih mogoče izvršiti in izpolniti pogoje mirovne pogodbe, ki jo je Nemčija podpisala v Versailles.

Francoska vlada pa pravi, da je položaj v Ruru zadovoljiv.

Pariz, 7. marca. — Ekspertna komisija poroča, da je položaj v Ruru vedno bolj zadovoljiv. Produkcija premoga se veča od dne do dne in izvozni pogoji so izboljšani, da se je izvoz zadnjih dni že podvojil. Nemce sicer to silno ježi, ker so mislili, da bodo s svojim pasivnim odporom popolnoma zlomili francosko invazijo in obratovanje v industriji. Toda česlej so bili Nemci brez posebnega uspeha.

Francoska vlada svari nemške militariste.

Pariz, 7. marca. — Francoski zunanji minister je poslal posebno uradno posvarilo Berolinski vladi, da naj slednja nikar ne skuša podpirati kaknega militarističnega gibanja proti Franciji. Prvi znaki takega gibanja bodo dali povod, da bo francoske čete korakale v nemški teritorij.

Ameriška vlada dobiva proteste.

Washington, D. C. — Trgovski departament je prejel več protestov od raznih ameriških tvrdk, ki importirajo nemške izdelke iz Rurskih industrijalnih izdelovalnic, ča so francoske carinske oblasti naložile visoko carino na izvoz, kar povzroča velike stroške in izgubo ameriškim tvrdkom. Vse te proteste se je izročilo državnemu departamentu, ki bo podvzel nadaljne korake glede teh zadev.

APOSTOLSKI DELEGAT MSGR. FUMASONI-BIONDI DOŠPEL V Z. D.

New York, 7. marca. — Zadnje soboto se je izkrcal iz parnika Taormina novi apostolski delegat za Zedinjene države. Msgr. Fumasoni-Biondi. Sprejem se je vršil zelo dostojanstveno v prisotnosti vseh bližnjih ameriških škofov in škofijskih zastopnikov. Apostolski delegat bo ostal za par dni v New Yorku, nakar se bo podal v Washington D. C., da tamkaj zasede svoj urad.

ZAKAJ SE BOLJŠEVIŠKE VLADE NE PRIZNA?

Večkrat se čitajo po raznih listih vprašanja, zakaj države ne priznajo sedanje ruske vlade, ko so vendar propadli vsi proti revolucijonariji, bodisi monarhističnega ali drugega tipa. Tako je prišlo to vprašanje na površje v krogih francoske vlade, pa tudi naš Washington že premišljuje o tem vprašanju.

Ruska vlada bi bila že davno priznana, ko bi ne bila tako fanatična, da bi ne vsiljevala svojih neizpeljivih utopij ostalemu svetu. Toda glavni namen Lenina in Trockija je razširiti evangelij komunizma in radikalizma in s tem uničiti sedanji sistem, privatno lastnino, posameznika in celokupen narod za sužnjiti čocela državi. Pod okriljem sedanje ruske sovjetske vlade sploh nima posameznik za spregovoriti niti ene besede, pa tudi kolektivno nima maso nikakih pravic, kakor samo lepo molčati in držati jezik za zobmi, pa naj si ji bo po volji kar predstavniki boljševisma izvršujejo ali ne.

To je le kratka slička. Če bi bili boljševiski, kot so Lenin, Trockij, Kamenoff in druge njihove velenice v resnici le klički demokratični, bi razpisali poštene volitve, da bi narod izpregovoril sam z listki v roki, kakšno obliko vlade si želi. Toda strah pred ljudsko voljo ni majhen. Židovski krvosedi, ki so sedli za vrat ruskemu narodu, se drže na krmilu s silo in kot taki hočejo gospodovati veliki Rusiji. Pri njih ni deležen svobode nihče, dokler ni stoprocenten komunist. Oni so se zaklepli, ča bodo ves svet boljševisirali; z ruskim zlatom financirajo revolucijonarno gibanje po vsem svetu. In države, ki vse to vedo in vidijo, naj priznajo oficijelno tako tolovajsko tolpo, kot so židovski komunisti v Moskvi? Naj odpro vrata svoje države, da bodo okužili še njih države? Tega vendar noben pameten človek ne bo storil, pa naj bo boljševisem še tako lep na zunaj, naj se še tako sladka njegova vlada. Rusija bo priznana samo tedaj, kadar bodo prišli na njeno vladno krmilo ljudje, ki jim bodo obljube častne, dolg častna beseda in blagor skupnega naroda pri srcu, ki bodo moške na svojem mestu in ne falotje in navadni izkoriščevalci mas, kakor so to ruski židje, katerim načelujeta Lenin in Trockij.

ZRAKOPLOVEC SE UBIL.

New York, 5. marca. — V Brooklynu se je včeraj ubil vojaški letalec, poročnik Stanley Smith in major Bradley nevarno poškodoval, ko je njuni zrakoplov padel iz višine 5. tisoč čevljev.

KRATKE AMERIŠKE VESTI.

— Predsednik Harding je sklenil, da bo na vsak način skušal dovesti Zedinjene države do tega, da bodo sodelovale v mednarodnem tribunalu, katerega bo sestavila zveza narodov v Hagu. Ker kongres in senat izražata protiglasje za sodelovanje Zedinjenih držav v mednarodnem tribunalu, se je odločil Harding prirediti posebno potovalno kampanjo po celi državi, ker bo osebno govoril v dvajsetih različnih mestih o pomenu tega tribunala.

— Blagajniški tajnik Mellon je danes pozival na poseben sestanek najboljših advokate tolmače postav, da bodo sestavili posebno pogodbo, katero bodo podpisali člani britanske komisije glede vojnega dolga Anglije Zedinjenim državam.

— Predsednik Harding je imenoval za poslanika na Holandskem Richard-a Montgomerya Tobin iz San Francisco, Calif. Imenovani poslanik Tobin je iskren katoličan in vzoren mož.

— Bivši senator Harry S. New iz Indiane, je imenovan od Hardinga za generalnega poštarja, namesto dosedanjega generalnega poštarja Dr. H. Work iz Colorado.

— Blizu Mazell, Ga. je skočil s tira osebni vlak na progi Central of Georgia. Okoli 25 potnikov je bilo občutno poškodovanih pri nesreči.

— V Springfieldu, Ill. sta zgorela Braney Fly in George Daniels v goreči hiši, ki je pričela goriti neopaženo. Omenjena sta spala v hiši in vred žnjo zgorela, ko so plameni ognja objeli poslopje.

— V Colorado Springs, Colo. je umrl v tamkajšnjem zdravilišču Marsden G. Scott predsednik mednarodne tipografske unije.

— V Painesville, Ohio, je bil včeraj obsojen na dosmrtno ječo Henry D. Burns, radi umora svoje lastne žene.

— Včeraj sta bila ubita zopet dva od avtomobilov v mestu Chicago. Dosedaj je ubitih v tem letu v mestu Chicago ravno 100 žrtev. Ali bi oblasti ne mogle nastopiti bolj krepko in odločno proti blaznim dirkam?

— V Urbana, Ill. se je včeraj nevarno poškodoval tovarniški superintendent Crosby, ko se je v livarni utrgala veriga pri vzpenjači. Tovor na vzpenjači je padel na tla s tako silo, da je zraven stoječega Crosby vrglo v nezavest v kateri je padel na razbeljeno železo in pri tem dobil grozno opekline.

— Po severnem delu Zedinjenih držav se širi že par tednov neke nove vrste epidemija. Bolniki postanejo silno trudni, zatem zbolijo za dan ali dva za lahko influenco, potem se jih pa prime neka dosedaj neznana speča bolezen. Nekateri bolniki spijo po več dni, ne da bi jih mogli zbuditi. Zdravniki so na delu in iščejo izvor te bolezni.

— Države skozi katere teče reka Mississippi, so določile zložiti skupno nad \$10,000,000.00 za grajenje raznih jezov in bregov po krajih, kjer reka navadno rada prestaplja bregove in povzroča vsako leto velikanske škode.

ZA OJAČENJE MALE ANTANTE.

Praga, 7. marca. — Dr. Beneš češki zunanji minister se bo v kratkem podal v Varšavo, kjer bo skušal vplivati na Poljsko vlado, da vstopi v zvezo male antante, in se obenem zaveže čuvati mir v centralni Evropi. To malo antanto bodo tvorile, Čehoslovaška, Jugoslavija, Poljska in Rumunija. Skupno bo mala antanta predstavljala kakih 60 milijonov ljudi.

TURKI ZAHTEVAJO POLNO NEODVISNOST.

Iz Angore se poroča, da je zadnje dni nastopil s vsem svojim vplivom Kemal Paša, ki je še vedno glavni vodja in predstavniki turške nacionalne stranke, katera tvori veliko večino v Turčiji. Zlasti po zadnji zmagi, je Kemal Paša postal najvplivnejša oseba med vsemi sloji. Od tedaj naprej se je pridružil njegovemu političnemu delovanju tudi mnogo takih, ki so bili prej njegovi politični sovražniki.

V zbornici je zadnji pondeljek odločno povdarjal, da mahomedanski narodi, ne bodo trpeli, ča bi jim kdo kratil popolno neodvisnost. Njegov govor je bil zlasti obrnjen proti Angliji, katera namerava za vsako ceno obdržati Mozul pod svojo kontrolo, Turkom se pa gre, da ohranijo svojo neodvisnost in svojo prirodno bogastvo, ki ga tvorijo pokrajine, katere hoče Anglija obdržati v svoji oblasti z namenom da jih eksplotira v svojo korist.

Kemal Paša je nove vrste politik, katerega zavezniki niti sami ne razumejo. Na sebi nima nobene poteze staroturškega značaja. Kemal Paša je hladnokrven in zelo previden v politiki, ga ni lahko razburiti, kot nekatere sedanje in bivše turške diplomate. Pri vsem računsa in fakti, kadar ga zavezniki najmanj pričakujejo pride na dan z novimi zahtevami. Vrže bombo, ki zmeša pojme vsej javnosti in zavezniki ne vedo, kako bi se Turčije lotili.

Angleški diplomatje so mislili, da bodo dobili Kemal Pašo na Lozansko konferenco, toda ta srčna želja, da bi ga tam diplomatično izogavili se jim ni posrečila, on je ostal doma in s paznim očesom zasledoval razvoj konference. Sedaj, ko je izprevidel kaj so nameravali zavezniki na Lozanski konferenci, se je oglašil in zopet ropota.

Angleški diplomatje kujejo nove načrte, toda velika vprašanje je, jih li bo Turčija sprejela ali ne? Kemal Paša pravi, da hoče za Turčijo popolno neodvisnost. Zavezniki pa gojijo druge misli. Toda mej tem postaja sleherni dan Rusija močnejša, tudi druge razmere se zelo spreminjajo v Evropi. Vse to pa dela velike skrbi zaveznikom, katerih se tiče vprašanje bližnjega vzhoda v veliki meri.

PREGANJANJE REPUBLIKANCEV NA IRSKEM.

Dublin, 5. marca. Uradniki groste države naznanjajo, da so tekem zadnjega tedna aretirali nad 40 pristašev republikancev, mei njimi po večini same vodilce, katere čaka ostra kazen. Republikanci se vedno vstrajajo s svojimi boji in kljubujejo prosti državi kjerkoli nanesejo orilike.

JUGOSLOVANSKE NOVICE

Čehoslovaškemu finančnemu ministru dr. Rašinu, ki je bil žrtev atentata, se je stanje znatno poslabšalo, tako da je malo upanja na okrevanje.

Dr. Zupanič v agitaciji. Minister dr. Zupanič se mudi po poročilu "Preporoda" že 10 dni v Sloveniji, da agitira za radikalce. V isto svrhu potuje z njim tudi veliki župan dr. Ploj. Poskusi, da pridobita Nemce za radikalce, g. Zupaniču niso uspeli. Zupaniču se ni posrečilo niti toliko glasov pridobiti, kolikor jih je potrebno za poapis kandidatske liste. Po teh neuspehih je odpotoval dr. Zupanič v Griblje, v svojo rojstno vas, pa tudi tam ni nič opravil, čeprav so vaščani skoro sami njegovi sodorniki.

Radičev "Slobodni Dom" v Sloveniji — prepovedan? "Hrvat" javlja, da je vlada potrdila tajne odredbe prejšnje vlade, da "Slobodni Dom" ne sme prihajati v Slovenijo, v Dalmacijo in v Bosno pa le izjemoma. "Hrvat" dostavlja, da se je tej odredbi uprl novi zagrebški namestnik dr. Čimič.

Minister Zupanič znani hlapec veleserbianca Pašica, napenja vse svoje moči, da bi oslabil moč Slovenske Ljudske Stranke. To je tisti Zupanič, ki je klical nekoč po ameriških slovenskih kolonijah "Slovenija vstani!" Potem je izginil kot kafra in ameriški Slovenci nismo čuli o njem par let. Danes je njegov klic drugi, klic za Veliko Srbijo in njen nesrečni centralizem. Pašić ga je poslal v Slovenijo in Zupanič je ubogal, — kot nekdanj janičarji turške Paše — in sedaj skuša da bi spraval Slovenijo pod jarem beogradskega centralizma. Omenimo naj še, da se je poročalo, da je Zupanič prestopil v pravoslavno vero. Že to dovolj označuje njegov janičarski značaj. Nesrečni slovenski narod, da se ti rode taki janičarji.

Volitve z žandarji. Belgrajski demokratski listi poročajo, da je dobil žandarmerijski poveljnik za Macedonijo rezervatno povelje, "naj javi vsem žandarmerskim postajam v Južni Srbiji, da morajo agitirati za radikalce, češ, da je na strani radikalov tudi kralj sam. Kdor je proti radikalom, je tudi proti kralju!" — Tudi v Vojvodini so nedavno poskusili radikali agitirati na isti način, vsled česar jih je pa Protič v "Radikalu" pošteno okrcal. Ne more stati posebno trdno na nogah stranka, ki se mora posluževati že takih sredstev.

SKUPNO POTOVANJE.

Več oseb se je priglasilo, da bi radi videli, ko bi se posebej zbralo kaj več Slovencev in bi šli skupaj domov letos poleti.

Mi smo za to in smo pripravljeni posredovati in stvar urediti.

Zato vsi, ki so namenjeni letos domov in ki bi radi imeli na poti družbo in varstvo naj se takoj zgledajo pri uredništvu našega lista.

Čas za priglasenje je do velikenoci.

"Edinost."

ZEDINJENE DRŽAVE BODO PROTESTIRALE PROTI BLOKADI V RURU.

Washington, D. C. 7. marca. Državni tajnik Hughes je bil obveščen, da francoske vojaške oblasti, zaplenjujejo razne pošiljke v zasedeni Rur. Oficijelno se dosedaj še ni dokazalo, da bi bili Francozi zadržali kakere ameriške pošiljke, le kolikor se da verjeti raznim poluradnim poročilom. Kakor hitro se oficijelno dokaže o kaki zaplembi, bodo Z. D. dvignile svoj glas v protest.

NOVI SPOR MED ITALIJO IN JUGOSLAVIJO.

Pariz, 7. marca. — Pri reševanju vprašanja, ki se tiče Reke in njenih predmestij, je danes, kakor poroča poročilo iz Pariza prišlo v Abbazi do spora med italijanskimi in jugoslovanskimi delegati. Do spora je prišlo glede pristana Baroša, katerega zahtevajo Italijani na podlagi nekakih izmišljenih zgodovinskih dokazov.

Italijani trdijo, da Santa Margaretski pakt govori, da Jugoslavija dobi samo tiste dele reškega teritorija, ki so pripadali Avstriji iz časa avstrijske cesarice Marije Terezije. Pristan Baroš, pa pravijo, da takrat še ni eksestiral in na podlagi tega ga Jugoslavija ne dobi. Jugoslovanski delegati ostro protestirajo in zahtevajo odločno pristan Baroš. Italijani pa na drugi strani trmoglavno vstrajajo, da Baroš pripada k njim.

Če se pogajanje razbije znastati oboroženi konflikt mej Jugoslavijo in Italijo.

TIHOTAPLJENJE S ŽGANJEM SE ŠE VEDNO NADALJUJE.

New York, N. Y. 7. marca. Tihotapci z rumom in raznimi likerji vršijo še vedno svoj poklic naprej. Te dni so pripeljali v New York 2500 tonov tovara na nekem parniku, ki se ga je dalo registrirati za neki tovor, a v resnici je bil rum in razno žganje namenjeno za tihotape v New Yorku. To so pa le nekateri slučajji, katerim se pride na sled. Koliko jih gre, ki se jih ne zasači, vedo le tisti, ki se pečajo s tem rokodelstvom.

DENARNE POŠILJATVE.

Vaš denar, ki ga boste poslali za Velikonočne praznike svojim domačim v staro domovino bo najhitreje na svojem mestu, če ga pošljete skozi naše podjetje.

Včerašnje cene so bile jugoslovanskim dinarjem:

100 — Din.	\$ 1.50
500 — Din.	\$ 6.50
1000 — Din.	\$13.00
2500 — Din.	\$32.00
5000 — Din.	\$63.00

Za italijanske lire:

50 — Lir.	\$ 2.95
100 — Lir.	\$ 5.60
300 — Lir.	\$15.90
500 — Lir.	\$26.00
1000 — Lir.	\$51.00

Pri večjih svotah, ki presegajo 20 5 tisoč Din. ali 2 tisoč lir, damo še posebno popust. Predno pošljete denar čez druge tvrdke se spomnite na naše podjetje, ki bo Vam poslalo Vaš denar v stari kraj ceneje in hitreje, kakor kje drugje. Naše cene so vedno najnižje!

Vse pošiljate naslavljajte na:

BANČNI ODELEK EDINOST
1849 W. 22nd. St. Chicago, I

ŠIRITE LIST EDINOST

EDINOST

(UNITY.)

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto. — Issued every Tuesday, Thursday and Saturday.

PUBLISHED BY:

Edinost Publishing Company

1849 West 22nd Street,

CHICAGO, ILL.

Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Združene Države za celo leto	\$3.00
"	Za Združene Države za pol leta	\$1.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$3.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$1.75
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$3.00
"	For United States for half year	\$1.50
"	For Chicago, Canada and Europe per year..	\$3.50
"	Chicago, Canada and Europe for half year..	\$1.75

ŠTEVILKA POLEG VAŠEGA NASLOVA ZNAČI DO KDAJ JE PLAČAN LIST.

Kadar se preselite sporočite nam takoj vaš NOVI naslov in poleg tega tudi vaš STARI naslov. S tem prihranite nam mnogo dela.

Dopise in novice objavljamo brezplačno. Na dopise in poročila brez podpisa se ne oziramo. Rokopisov ne vračamo.

Dopisi za torkovo številko morajo biti v uredništvu najkasneje do 12. ure dopoldne v soboto, za četrtekovo številko do 12. ure dopoldne v torek in za sobotno številko do 12. ure v četrtek dopoldne.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Kakor smo trdili.

Naš list je že odnekaj svaril slovensko delavstvo v Ameriki, naj ne sledi slepo svojim rdečim voditeljem, kateri jih farbajo in vodijo za nos, samo zato, da pri tem sami udobno živijo in si polnijo svoje malhe. Vsi tisti, ki so nam zadnja leta verjeli in so obrnili hrbet svojim nezanesljivim rdečim voditeljem, so danes nam hvaležni, ker s svojim resnim opominom smo jim prihranili marsikak desetak in stotak, ki so jih mislili dati tem nepridipravom. Dan za dnem, da vsak sleherni dan nam potrjuje, kako prav smo imeli, da smo svarili naše ljudstvo pred temi zaslepljenci, katerih glavni namen je, iztrgati slovenskemu priseljencu iz srca vero in uničiti v njegovem srcu vse dobre in plemenite misli za dobre stvari.

Te dni smo dobili v roke uradno glasilo SNPJ. Prosvete, v kateri se čita o sledeči zadevi, ki se je vršila na glavnem letnem zborovanju glavnega odbora SNPJ. Debata se je vršila med nekimi dijakom Slabetom iz Dubuque in glavnim urednikom Prosvete, Zavrtnikom. V enem odstavku se čita:

"Brat Slabe dokazuje, da je brat gl. urednik v odgovorjanju na njegov (Slabetov) dopis izvajal, da je on (Slabe) spremenil besedo zaključek na poročilu v dopisu brata Turka, ker pa ni v dopisu brata Turka nikjer besede "zaključek," ni mogel iste besede spremeniti, zakar so bile trditve brata urednika nesrečne in je bil zaraditega (Slabe) opravičen navesti v obtožbi, da je brat gl. urednik POTVARJALEC."

Nasprotja med dijaki in gl. urednikom Prosvete so trajala že precej časa, že lansko leto smo čitali v zapisnikih o raznih pismenih sporih. Dijaki so vstrajali in končno dosegli, namreč, da resnica mora priti na dan. Sedaj je jasno kot beli dan, kdo je potvarjalec. Mi smo trdili, da so rdeči voditelji, ki skušajo slepiti zapeljano delavstvo potvarjalci in da se poslužujejo vseh mogočih stvari za doseg svojih namenov. Ta slučaj nam le na novo potrjuje, kako prav smo imeli, da smo tako pisali in trdili.

Svarili smo ubogo slovensko nezavedno delavstvo, naj ne nasede agitatorjem S. R. Z. za milijondolarski fond, ali ni prišlo na naše? So kaj dobili od milijonskega fonda naši reveži v stari domovini pod katero pretvezo se je baje nabiralo denar? Se je rešilo li en sam peden slovenske zemlje iz pod tujčeve pete na Primorskem in Goriškem z denarjem, ki se je baje nabiral pod tako pretvezo? Ali more kdo kaj pokazati, da se je storilo kaj za splošni blagor naroda?

Ravno nasprotno! Kristan je odnesel več tisočakov v staro domovino in je tam kupil Blaznikovo tiskarno, kjer bodo enaki ptiči, skušali s pomočjo tiska skubsti ubogo slovensko delavstvo, ga zapeljati iz pravih na slaba pota, skušali mu bodo iztrgati iz src vero njegovih očetov in mater, da bodo naredili iz blagosrčnih Slovencev ljudi, ki se jih bo svet bal, kot se danes boji ubogih Rusov, ki so jih zaslužili boljše življenje s svojim tiranstvom, ki presega vsak tiranizem, ki ga je kdaj preteklost imela. Kar je ostalo denarja še v Ameriki se deli, kakor se par rdečim voditeljem zljubi. List Proletarec je dobil zadnjih 3. tisoč dolarjev. Nekdo je prenesel neko mizo, dobil je baje zato več dolarjev, itd. In vendar je vse to narodo znesel skupaj, narodova last, s katero bi imel pravico razpolagati edino le narod sam. Toda kaj se rdeči voditelji zmenijo za narodovo last. Nezavedne delavske mase imajo na svoji "špagci", ki jim slede, kamor hočejo.

Vse to je prišlo prav tako, kakor smo trdili nešteto krat, ko smo svarili slovensko delavstvo pred temi volkovi v ovčjih oblačilih.

Delavstvo pred teboj je nov dokaz, kaj so tvoji rdeči voditelji, katerim ti v svoji nezavednosti slediš v svojo lastno škodo. Ali ni že čas, da ti sam pričneš misliti? Premisli vendar, komu slediš? In če stvar le nekoliko resno vzameš, kakoršna je, smo prepričani, da boš tudi reklo, da so rdeči voditelji potvarjalci in zapeljivci nezavednih mas.

Nam pa potrjujejo vsaki dan novi dokazi iz lastnih socialističnih vrst, da kako prav imamo v svojih trditvah, s katerimi svarimo slovensko delavstvo pred rdečo nevarnostjo, ki jo hočejo usiliti delavstvu s silo lawndalski koritarji.

Delavci! Kdaj bote spregledali VI?!

IZ SLOVENSkih NASELBIN.

Indianapolis, Ind. — Cenjeni g. urednik: — Dovolite, da se enkrat oglasimo tudi iz naše naselbine. Kar se tiče dela v tukajšnjih tovarnah, moram reči, da še ni preslabo. Sedaj obratujejo približno vse tovarne v našem mestu. Zaslugek je seveda odvisen od delavčevih rok in izkušnih delavcev. Nekateri zaslužijo od \$20. do \$25. drugi nad \$30. do \$35. na teden. To je seveda umevno, kakor hoče kdo delati.

Sedaj naj pa še malo omenim napredek oziroma gospodarstvo v naši župniji sv. Trojice za leto 1922. Zadnje leto so bile slabe delavske razmere, veliko bolj kot letos. Kot že znano je naša naselbina prišeta bolj med manjše naselbine in se zato ne moremo ponašati, kot se n. pr. večje naselbine Chicago, Joliet, Cleveland itd. Vendar pa kljub temu smo dovolj dobro napredovali pri naši fari, ako pogledamo v cerkveni račun, ki so ga izdali pred par tedni naš č. g. župnik za leto 1922. V tem računu je jasno povedano, koliko je bilo dohodkov in izdatkov v celem letu. Vsak si lahko vzame ta račun v roke in ga pregleda, da se prepriča o gospodarstvu. Ako pogledamo dohotke celega leta, so znašali skupno svoto \$17.136.13, kar se lahko reče, da je to lepa svota v tako mali naselbini. Ker je naša farna šola postala precejšnja se si farani postavili novo šolo, kot dostavek k šoli, kar je stalo svoto \$7.200.00. Nadalje se je popravilo streho na zvoniku in strelovoč, kar je stalo \$312.00. Ali kljub velikim stroškom za šolo in popravilo se je plačalo na dolg pri cerkvi, oziroma se je dolg zmanjšal za svoto \$5.200.00. V tem je razvidno, da imamo v resnici v naši fari župnika, ki je dober gospodar, ki se žrtvuje v vsej svoji moči za pašo cerkev in župnijo. Za vse to so mu dobri in pošteni Slovenci iz srca hvaležni, so mu naklonjeni in ga podpirajo po vseh močeh. Da, tako vsi zavedni katoliški Slovenci skupno s g. župnikom korakajo naprej in skupno delujejo za dobrobit vseh zavednih Slovencev in za napredek cele župnije v Indianapolisu.

Ravno ko to pišemo, nekdo prinese poročilo, da je neki nevedež, ali bolje zdražbar, ki želi delati prepir v naselbini, vpije v Prosveti na vse grlo čez našega župnika in našo cerkev. Če pameten človek prebere njegovo natolcevanje v Prosveti, pride hitro do spoznanja, da se je onemu, ki je sklatil skupaj dotični dopis na vse strani vrtele. Revež sam ne ve kaj bi storil, da bi škodoval cerkvi. Piše, da je precej naprednjakov v naši naselbini. Gotovo, če bi bili vsi tako napredni kot je on in njegov svetovalec, ki sta nam dobro poznana, potem bi hitro napolnili ono hišo, iz katere se vidijo številni stolpi in se slišijo raznovrstni glasovi iz nje, ča človeka kar strah preleti, ko jih sliši. Zato bi njima svetoval, da naj se ne postopita več kaj takega storiti, sicer se zna pripetiti, da bo prišel res tja, kamor sicer že sedaj spada.

Nadalje natolcuje, da je pri naši cerkvi vedno več dolga. Po tem njegovem kričanju bi človek sodil, da ne zna prav nič čitati in računati, sicer bi videl drugače v našem letnem računu, ker resnici na ljubo moramo povedati, da se naš cerkveni dolg vsako leto zmanjša za nekaj tisočakov. Zato ni dopisnik s svojim dopisom storil drugega, kakor pošteno vdaril po svojih lastnih zobeh in pokazal javnosti, da je potvarjalec resnice. Seveda, mi dobro vemo, da revček strahno jezi, ko vidi naše dobre ljudi obiskovati cerkev in isto podpirati. Pa bolje bo za njega da si svojo glavco ohladi, sicer mu

zna kri zavreti in odpeljali ga bodo tja, kamor smo že omenili. Toliko za danes. Drugič kaj več, toda pomni, da na take nemnosti, kar si jih sedaj spravil skupaj ne maramo več odgovarjati, vsaj vsak pameten Slovenec pozna tebe in delovanje "rdeče" Prosvete, pri kateri se žive razni brezverski koritarji z nesramnim lažnjivim obrekovanjem sv. Cerkve na račun neprimišljenih in zaslepljenih slovenskih trpinov.

Vsem čitateljem lista Edinosti najlepši pozdrav, tebi vrli list pa obilo novih naročnikov!

Več faranov cerkve sv. Trojice.

Johnstown, Pa. — Tukaj je umrl Michael Sestrič rodom Hrvat in zvesti faran tukajšnje župnije sv. Roka. Pokopan je bil iz tukajšnje cerkve, kjer se je darovala za njega zadošnica. Po sv. maši je pogrebnik, kakor je to običaj mej Hrvatih odprl krsto, da so ga tako lahko še enkrat videli domači, sorodniki in prijatelji, in nato so mu zapeli v slovo: "Da se zopet vidimo nad zvezdami..."

Udeležba je bila precej obilna kljub slabemu in mrzlemu vremenu. Pokojni zapušača žalujajočo soprogo in štiri nedorastle otroke. Naj počiva v miru in sveti mu naj večna luč.

Nadalje imam tudi za poročati, da so naš preč. g. Dr. Kajič nevarno oboleli in se nahajajo že čez en mesec v bolnišnici. Dal Bog, da bi skoraj okrevali in se vrnili nazaj mej nas mej njihove župljane.

Pozdrav!

A. P.

Pittsburgh, Pa. — Pošiljam vam par verstic za v list Edinost, ako ne bo prepozno. Naše društvo Najsvetejšega Imena bo imelo svojo skupno spoved dne 10. marca in v nedeljo 11. marca pri 8. sv. maši pa bomo imeli skupno sv. obhajilo. Naproseni ste vsi člani društva Najsv. Imena, da se kar v najbolj veličnem številu udeležite, vsaj sedaj, ko je velikonočni čas, sedaj je vsakemu katoličanu pod smrtnem grehu zapovedano opraviti velikonočno dolžnost. Zatorej bratje pridite vsi da tako skupno pokažemo, da tukajšno društvo Najsv. Imena ne spi, ampak da še krepko živi. Naj se nobeden katoliški mož ali fant ne sramuje, da je član društva Najsv. Imena. Vsakdo, ki v katerem je le še količkaj katoliškega bi moral biti v tem društvu. Posebno pa možje, ki imate družine, da z zgledom pokažete pot otrokom, zakaj tu velja izrek: "Besede mičejo, zgledi pa vlečejo!" Zatorej še enkrat vam kličem zapomnite si dan 10. marca, potem pa v nedeljo 11. marca zjutraj se zberite skupaj v šolski dvorani 15 minut pred 8. uro, da potem skupno odkorakamo v cerkev.

S pozdravom

John Golobič.

Sartell, Minn. — V Rice, so mi nasvetovali, da se naj zglasim tudi pri sosedovih v Sartellu, ki je oddaljen od Rice kakih 8 do 9 milj. Preskrbeli so mi, da me je odpeljal na Sartell Mr. Trobec brat Rev. Fathra Trobeca s svojimi krasnimi konji. Spremljal me je tudi Mr. Seliškar, stric Rev. Seliškarija in uveljednega zdravnika Dr. Seliškarija v Clevelandu. O. Obema zospodoma se prav iz srca zahvaljujem, ki sta me priporočila v dobro družino Mr. Bernika, ki so mi takoj nudili dobro pomoč. Dali so mi svojo hčerko, da mi je kazala slovenske hiše, da mi je bilo tako mogoče obiskati vse slovenske družine. Tukajšna naselbina je sicer bolj mala, vendar dosegel sem lep vspeh s po-

močjo dobre družine Mr. Bernika, kateri se prav iz srca zahvaljujem za pomoč, gostoljubnost in izborno postrežbo, katero so mi izkazali tekom mojega bivanja v tej naselbini.

Tukaj je velika tovarna papirnica, kjer producirajo papir. Delajo stalno le plača je bolj pičla kot povsod. Predno odhajam iz Sartellske naselbine še enkrat prav lepo pozdravljam vse Sartellske Slovence in se jim zahvaljujem za naklonjenost.

Leo Mladich, pot. zastop.

Barberton, Ohio. — Danes moram s žalostjo poročati o izgubi katera je zadela našo naselbino. Dne. 25. febr. je namreč preminul rojak Albin Poljanec. Pokojni je bil vzorni katoličan in je vedno stal na braniku za našo sveto vero. Pa nas je zaustil. Šel je kamor bomo itak šli vsi. Eni kmalu eni pozneje. Boli pa nas ker šel je prezgodaj. Bil je namreč v najboljših letih življenja 34 let. Vsak kdor je bil njegov ožji znanec ali prijatelj je lahko v njem spoznal inteligentnega in izobraženega človeka s katerem je lahko neprijetno občeval ker bil ni nikdar šablen ter je vedno kazal na priprosto način le svojo veselo stran. Da je bil splošno pri ljubljen je pokazal njegov pogreb.

Č. maši katera se je brala za njim je prihitelo polno ljudi tako da je bila cerkev polna. Bil je član društev: sv. Jožefa 110 K. S. K. J. reda Katoliških Boštarnariev in Knights of Columbus. Poleg gori omenjenih društev so se ga spominjalo tudi tuk. Slov. Sam. dr. Domovina katero mu je darovalo venec Slov. Dram. Klub katerega pevski odsek mu je zapel žalostno v zadnje slovo in pa tuk. Slov. Mlad. Godba katera mu je igrala ob poprebu. Kot znano smo si tuk. Slovenci pred kratkim naredili svojo cerkev in njegov pogreb je bil prvi kateri se je vršil z naše cerkve. Pokojni je bil svoječasno pri listu "Sloga" v Clevelandu, zatem je prišel v našo naselbino kjer je odprl grocerijsko prodajalno in je bil v tem pionir; ker njegova trgovina je bila prva katera je vz-

držala in se lepo razvijala. Tukaj žalujejo za njegovo prerano smrtjo njegova soproga, sinček in pa hčerka oba še mladolletna. Pokojni je zelo udano trpel v njegovi boleznini in je preminul z molitvijo na ustih: Doma je bil iz Ljubljane kjer zapušača enega brata. Pokopali smo ga 27. febr. na Holy Cross pokopališču v Akron, Ohio.

Počivaj mirno Albin dokler te ne pokliče trobenta, mi pa se te bomo hvaležno spominjali.

A. Okolish.

Nadloga in potreba ste edini zanesljivi tehtnici, ki iztehtate natančno, koliko tehta prijateljstvo naših prijateljev.

DRUŽBA SV. MOHORA izda za l. 1923 sledeče knjige:

1. Koledar za leto 1924.
 2. Življenje svetnikov. 4. snopič.
 3. Slov. Večernic 76 zvezek.
 4. Kemija.
- Udnina stane 1 dolar. Kdor želi še vezani molitvenik doplača 30 centov.
- Oglasite se približno do 5. marca 1923.
- Zastopnik Družbe sv. Mohora v Ameriki:

REV. J. M. TRUNK,
P. O. Berwick, N. Dak.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Vsem cenjenim naročnikom, prijateljem in dobrotnikom po državi Minnesota in Michigan, naznanjamo, da jih bo te dni obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Leo Mladich, ki je pooblaščen pobirati naročnino, oglase in sploh vse, kar je v zvezi z našimi listi Edinost, Ave Maria in Glasnik.

Vsem naročnikom, prijateljem in dobrotnikom ga najtopleje priporočamo in prosimo vse prav pristrčno, da mu grejo v vseh ozirih na roko pri razširjeniu in agitaciji za katoliški tisk. Vsem, ki mu bodo izkazali bodisi že kakoršnokoli naklonjenost se najpristrčneje zahvaljujemo že v naprej.

Tiskovna družba Edinost

VABILO

NA

Veliko gledališko igro "SLOVANSKA APOSTOLA"

katero priredi

DRUŠTVO SV. ALOJZIJA
ŠTEV. 47. K. S. K. J.

V nedeljo, 11. marca 1923.

ob pol 3. uri popoldne in ob 8. uri zvečer
V CERKVENI DVORANI SV. ŠTEFANA
na Lincoln in 22nd Place.

Vstopnina 50c, za otroke 15c.

V SPORED:

Igra: "SLOVANSKA APOSTOLA" zgodovinska predstava v petih dejanjih.

OSEBE:

Ciril	} slovanska apostola	Mr. John Ožbolt.
Metod		Mr. John Jerich
Trudopolk,	} njegova sinova	Mr. Louis Železnikar
Branislav,		Mr. Albin Zakrajšek
Budislav,	} njegova oproda	Mr. John Starc
Krepek,		Mr. John Šimec
Jelen,	} učenca	Mr. John Gradishar
Sebidrag,		Mr. Joe Fajfar
Klement,	} učenca	Mr. John Prah
Zdemir,		Mr. Joe Fajfar
Ljuti (Frank) prijatelj		Mr. John Kočvar
Ljudstvo:		Mr. Joe Štefanc

Drage rojake uljudno vabimo k obilni udeležbi, ker na prireditvi bo obilo duševnega užitka in razvedrila.

DRUŠTVO SV. ALOJZIJA, ŠTEV. 47, K. S. K. J.

postov slavnj pisatelj Petronij a dam ena figa za tu geslu. Sej mene paznaš Pavle, jest sm rad z vsem ledmi. K sm biv v Zalet sm enga dne še celo suja desnica v luft držu pa prisegav, de bom za naprej ku se šika človeu bit ,de bom zvest katolčan. K sm pa odtam odu sm se pa pri Kondatovi Micki udinjav, sm pa nej prsegu, de bom taku pisov v njene cajtenge, de bom božji prestol spodmeknu v nebesih, če tud sm velik prešov za ta žab. Viš Pavle jest sm rad z vsem, pa me tist tuj prjau na 22 strašn taku vabira pa ujuh cajtengah. Al je tu lepu pavej mi Pavle?”

Take-le moram, vidjo mister editor preslišat zarad njih pa svejt. Al mislite, de je tu prjetnu. Take volje sm, de bi jih en nav preturru, pa preguncu.

Pa še eno imam za pavejdat. Očka Zafrknik pa Mulek sta ta strašansk huda na me de kej. Mulek je reku, de b me kar zgrižu, k se neb bav za suje zabe. Pa očka Zafrknik, ti, ti so hedi. Taku so tolki ob mizo v sujem uredništvu de je kar vse paskakvalu. Sa djal: “Ti preklemani huncvet Pavle, al te je že spet neslu k tistm tujmu editorju, de smu paveđu, de so me zapustil moji sinovi? De se zdej z mene norčuje vsa Vamerika? Vejš kaj Pavle najraje bi ti kar kosti palamu. Pa še več, vse naše tajnosti, mu znešes na nuš!”

“Vočka dajte se malu pogovart,” sm djav. “Nikar se taku ne razburjajte, to zna vam še škodit.”

“Sej men ni nič, ko bi le ti ne biv njemu tega pavejdu. Paglej vendar dragi muj prjatu, tlela imam ena kopica pism, ki prihajajo od vseh strani, in me imenujejo, za lažnika, potvarjalca itd. In kdo je tega kriv, kokr tist tuj preklemani editor tam na 22 strašni. Pr meni nejmaš ti nobenga kredita več, marš vun se mi paber!”

Taku vidte so rantačl nad menoj očka Zafrknik, pa nej jaz nas potem še ljubim in kej zapam. Prekleman de še suje fajfe bi vam ne zaupov, kaj še le kakšne tajnost. Ta pot jeh dost vep, pa jim na pavem nobene, dokler se ne nauče držat tistga ostrga jezička za zabmi. Pa še to le jem pavem, de če bodo na-

Nova maša v Lorainu, Ohio.

Z velikim veseljem smo pričakovali dan 25. februarja v naši slovenski naselbini v Lorain, O., farani slovenske župnije Sv. Cirila in Metoda, kjer je pel prvič naš rojak Rev. Ludvik Virant prvo sveto mašo. Začnji teden je bilo vreme jako mrzlo in ostro in bali smo se, da nam bo vreme naš praznik jako pokvarilo, ali kot nalašč se je v nedeljo dopoldne zjasnilo, in mraz je jako odnehal. Zgodaj dopoldne se je že začela zbirati množica pri cerkvi in točno ob deseti uri se je pričela pomikati iz župnišča procesija Mašnih strežnikov, č. duhovščina in Novomašnik v farno cerkev sv. Cirila in Metoda, kjer je prvič Novomašnik zapel pred oltarjem.

Naša šolska mladina je pa zapela vedno lepo in pomenljivo pesem “Novomašnik bodi pozdravljen, od Boga si nam poslan,” in marsikom so zdrsnile solze veselja po licu od veselja in ginjenja. Pričela se je sveta maša, pri kateri so asistirali Novomašniku kot dijakon naš dragi lorainski rojak č. g. Anton Bombač, kot sub-djakon pa Rev. R. F. Bacher iz Clevelanda, kot ceremoniar pa naš č. g. župnik John Kraker. Pred oltarjem so bili tudi Rev. Char. Reichlin Dean za Lorain in Medina County, Rev. B. Ponikvar prvi naš stalno nameščen župnik in sedaj župnik fare sv. Vida v Clevelandu, Rev. J. H. Frey iz Elyria, Rev. A. P. Logan župnik irske župnije Sv. Janeza, Rev. Frances M. Missia, profesor na St. Paul Seminary, St. Paul, Minn., kateri je drage volje prišel tako daleč da pridira pri prvi Sv. maši, njegovega mlađega prijatelja novomašnika Rev. L. Viranta. V znešenih in globoko zamišljenih besedah je zastiti gospod Rev. Frances Missia povedal in razjasnil težave, dolžnosti in teška odgovornost duhovskega stanu in tudi veliko moč in oblast, katera je

Metoda je bila prav lepo okrašena za ta dan, kar se moremo zahvaliti našim č. šolskim sestram, ki so se tako trudile da je vse tako lepo izgledalo. Cerkevio petje je bilo jako izborno, ker pel je moški zbor Irske fare St. Marys pod vodstvom Miss Mary Mannion, ter stem povečal lepo slovesnost našega dne. Po sveti maši pa je bil skupni Banket na domu Novomašnika v Virantovi Dvorani, katerega se je udeležilo dve sto povabljenih gostov. Popoldne so tudi počastili č. g. Novomašnika z njih navzočnostjo Rev. W. F. Novak, župnik, slovaške župnije, Rev. F. Medjn župnik hrvatske župnije, Rev. Leo Warth, iz Loraina Rev. A. Radecki, župnik Poljske župnije in Rev. Joseph Skur iz Clevelanda.

Pri Banketu smo čuli tudi več prav lepih in pomenljivih govorov, posebno pomenljive so bile lepe besede, katere nam so povedali naš domači g. župnik Rev. John Kraker, ki so se tudi toliko trudili, da se je vse tako lepo vršilo v cerkvi, i jim naj bole tukaj izražena iskrena zahvala. Med govori je tudi nastopila mala Alice Marie Svete nečakinja č. g. Novomašnika, ter mu v zbranih verzah v angleščini deklamirala The Priest (Duhovnik), tako dovršeno, in točno, da jo je bilo res veselje slišati. Kaj takega se zamore naučiti es le v dobri katoliški šoli, pod

vođstvom požrtvovalnih šolskih sester, ki se trudijo za našo mladino. Več o popoldanski slovesnosti ne bodem omenjal, ker moj dopis se je že tako preveč zavlekel. Pripomniti pa moram da smo med povabljenimi gosti imeli mnogo odličnih gostov iz Clevelanda, ki so prihтели k slovesnosti. Bilo je pa tudi mnogo tujerodcev, ki so dobre katoliške Družine, katere so se z nami veselili ta dan.

Cerkveni odbor se je tudi jako potrudil, da je bil tihod v cerkev jako lepo okinčan z lepimi napisom “Novomašnik bod pozdravljen,” ter so odborniki lepo skrbeli za lep red v cerkvi, za kar jim gre res vsa pohvala. Slovesnost se je vršila od začetka pa do konca v najlepšem redu.

Mr. in Mrs. Virantu kakor o stafi njih družini najiskrenejše žastitke k njihovi sreči, da imajo iz svoje srede Novomašnika Duhovnika, čast je pa tudi za faro sv. Cirila in Metoda, in želimo le, da bi ne bil ta zadnji iz naše srede, temveč, da bi se kmalo našel še drugi, ki bi se posvetil služiti Gospodu pred njegovim svetim Altarjem. Č. g. Novomašniku Ludvik Virantu, pa želimo kar največ uspeha in Božjega blagoslova pri njegovem delovanju in duhovnem pastirstvu, naj Vas Bog obilo blagoslovi!

Faran.

PRODA SE

3 nadstropna zidana hiša, trikrat po pet sob. Električna, gas, garage za avtomobil. Nosi mesečno \$96.00. Cena \$9500.00.

V bližini slovenske cerkve. Več pojasnila dasta

MLADIC & VERDERBAR
1334 W. 18th Street.

Zakaj naš narod zaupa svoje bančne posle nam

Zato ker smo včlanjeni pri Federal Reserve Bank, kateri mesečno poročamo vse naše poslovanje, ker je naša banka pod vladnim in državnim nadzorstvom kakor tudi Chicago Clearing House Association in posebnaj pa še, ker imamo sposobno in izvrstno uradništvo in upravni odbor, kar smo si v teku tridesetletnega obstanka, radi naše poštenosti in točnosti, pridobili zaupanje za vse oddelke našega poslovanja.

VSAKI MORE PRI NAS

- vložiti varno svoj denar,
- kupiti prvovrstne hipoteke (mortgage),
- poslati denar na vse strani sveta,
- kupiti parobrodne listke za vse prekomorske črte,
- kupiti državne, mestne, okrajne in obrtne bonde.

Če ima kdo za krajši čas vložiti na obresti 1,000.00 ali več, urediti kakšne zapuščine, pooblastiti zastopnika svoje oporoke, ali pa urediti kako gospodarsko transakcijo, ali če ima, naj bo že posameznik, društvo ali druga, denar za investirati, naj se vedno obrne na našo

NAJVEČJO, NAJSTAREJŠO IN NAJBOLJ POZNANO JUGOSLOVANSKO BANKO V ZDRUŽENIH DRŽAVAH, KATERA IMA NAD TRINAJST MILIJONOV DOLARJEV IMOVINE, in to je

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave. in vogal 19ste ulice
CHICAGO, ILL.

KAPITAL IN PREBITEK
\$1,250,000.00

BANČNA TRDNJAVA JUGOSLOVANOV V AMERIKI

Nagrade za nove naročnike ta mes.

ZA ENEGA CELO-LETNEGA NOVEGA NAROČNIKA pošljemo vsakomur, ki ga nam pošlje z naročnino vred, eno izmed sledečih knjig:

“SOSEDOV SIN” krasna povest izpod peresa pisatelja Jurčiča.
“PRILIKE PATRA BONAVENTURE,” zanimiva povest.

“DVE SLIKI” krasna povest iz pod peresa pisatelja K. Meškota.

ZA DVA NOVA CELO-LETNA NAROČNIKA, pa damo sledeče nagrade:
Vse tri gori imenovane knjige, ali pa krasen in pripraven molitvenik

“MOJ TOVARIŠ” s zlato obrezo. Kdor bi raje angleški molitvenik mu pošljemo “KEY OF HEAVEN,” ki je krasen z zlato obrezo, pripraven za mlade fante in dekleta.

ZA PET CELO-LETNIH NAROČNIKOV pa damo vsakomur, ki jih pošlje, krasno knjigo “ŽIVLJENJE SVETNIKOV,” ki velja: \$4.75.

Sedaj pa noge! Zavihajmo rokave in korajžno na delo za novimi naročniki! Sedaj imate priliko, da razširite katoliški tisk in poleg tega si zaslužite še krasne darove, ki so razpisani za nove naročnike.

(Izpolnite ta kupon in ga pošljite nam!)
ZA EDINOST, 1849 WEST 22nd STREET,
CHICAGO, ILL.

Priloženo pošiljam \$..... za naročnino
..... naročnika (kov) za dobo

NASLOVI:
Ime naročnika
Naslov ali (Box):
Mesto Država
Ime naročnika
Naslov ali (Box):
Mesto Država

ČRNA SMRT

Spisal
FR. Ks. Meško.

"Ko bogatini odbeže, se za nas siromake še manj kdo briga. Takšna je stvar! Sramota, da nas tako strahopetno zapuščate."

"Bogatini lahko gredo, kamor jim srce poželi! A mi? Stradali bomo kakor psi brez gospodarja in umirali kakor muhe jeseni."

"Če moramo umreti mi, naj umre z nami tudi gospoda, prenasličena z našim denarjem. Dol z voza!"

A kočijaž, ki je videl nevarni položaj, ni umel šale. Pomagal si je, kakor mu je bilo za ta slučaj že poprej naročeno: udaril je z bičem na levo in na desno, da je zazvižgalo, in da je med ljudstvom zaječalo. In glej, v hipu je bila pot prosta. Tedaj je udaril konje, da so se vzpeli in se spustili v divji dir. Pač je priskočil kak besnež k njim, da jih zagradi za uzde in jih ustavi; a je odletel v stran, v zid bližnje hiše, ali je padel po dolgem na grapavo cestno kamenje. Konji pa so drveli. Za vozom so sikale in kričale groznje in kletvice; a niso škodovala ne gospodi, ne kočijažu, ne konjem. Kvečjemu da je priletel kak kamen v voz.

Mestne oblasti so imele vse polno dela. Ker je bil gospod mestni sodnik po nesreči v svoji družini ves potrt in popolnoma bolan, sta morala prevzeti vso skrb za mesto gospod pisar in sin. Tako je mogel Dominik v teh časih malokdaj na Hajdino. Oče je potreboval njegove pomoči, čile, vztrajne, mlade njegove moči. Ker je slutil in se bal, da pridejo časi, kakršni so bili pred dvajsetimi leti, ko je bilo vse mesto zbegano, razburkano, vzbunjeno. Morda celo časi, o kakršnih govore stari ljudje in pripoveduje mestna historija iz l. 1586: tako strašno je zdvijalo ljudstvo, da je bila brez moči mestna gosposka, brez moči cerkev. Grajski sodnik je moral nastopiti s svojimi ljudmi, da je ukrotil sodrgo in je napravil v mestu vsaj za silo red.

In res, gospod pisar se ni motil: prišli so hudi in burni časi. Tedaj je bilo treba dan na dan ljudstvo iznova miriti. Ker razni obupanci in propalice so javno hujskali na upor in na nasilnost... "Umreti bo tako treba! Zato pa poprej živimo! Naj dajo skopuhi in bogatini svoj denar nam revežem! Čemu jim bo! Saj vsi umremo! In mi stradamo! Lačni in žejni ne maramo umirati!" — Težki časi so bili! Bilo je treba jasne glave, močne roke, da je množico brzdala in krotila.

Drugi so pridigali, da se naj nihče več ne trudi in naj ne dela; ker sodni dan je blizu!

Na ogljih ulic, na trgih in sredi cest so postajali ti preroki, izvečine nemančiči in delomrzneži; mnogokrat tudi taki, ki so mnogo dni preklečali po cerkvah, se bili na prsi, si pulili lase, zdihovali in molili v najgloblji skrušenosti, a so naposled obupali nad božjim usmiljenjem in nad seboj. Tedaj so postali preroki nirvane, glasniki smrti. Galsno so klicali na ulicah ljudi skupaj in so razkladali svoje misli in svoji žalostni evangelij vsakomur, ki jih je maral poslušati.

"Nespameten, kdor še dela! Čemu? Jejmo in pijmo in se veselimo, dokler še moremo! Kmalu tako vsi umremo!"

Take besede, govorne navadno z velikim ognjem, z bolnim, skoro blaznim prepričanjem, so budile v zbeganem ljudstvu glasen odmev. Vedno večje gručice so se zbirale ob njih. Nemirna srca, strahu in obupa polna, ker nikjer in ođ nikoder ni bilo pomoči, so bila rodovitna tla za nove nauke.

"Padajmo; pijmo! Tako vsaj pozabimo nevarnosti in mirneje zremo zadnji uri nasproti. Še smejajmo se kleti morilki."

Krčme so se polnile. Razni muzikanti, že stari znanci v mestnih pivarnah, a tudi razni dosedaj neznani umetniki godci, slabi v svoji umetnosti, a veliki v govornenju in zabavljanju, mojstri v pitju, so brzo porabili to priliko. Kakor na najbolj pristržno povabilo so prihajali v gostilne in so godli. Vseposvodi, v krčmah in na ulicah se je razlegal vrišč, krik, vpitje in neubrano petje in divje ukanje. Kakor bi ves svet zblaznel, je plesalo vse: stari in mladi, polpijani in povsem pijani. Bili so huči časi!

V začetku je pač mestno vojaštvo prišlo zdaj v to, zdaj v ono beznico.

"V imenu gosposke: mir in narazen, ljudje!"

Zelo začuden pogledi so v prvem hipu merili vojake. Kmalu pa je začudenje prehajalo v zasmeh, v rezko nevoljo, v divji srd in v očiten punt.

"V imenu gosposke? Če ima gosposka takšno moč, pa naj zapove kugi, da se iz mesta pobere; in naj ukaže črni smrti, da nas pri miru pusti. Tedaj bodemo tudi mi pri miru!"

Zaman je mirila gosposka tudi zlepa. Brez vspeha so svarili in prosili razsodnejši meščani. Vse spoštovanje do oblasti je ob grozotah smrti ginilo. In vse vezi so se rahljale; vezi med stariši in otroki, med brati in sestrami, med možem in ženo. Skoro vsak je hodil svojo pot. Brez vrednosti so bile zdaj besede ljubezni, dokaz zveste vdanosti. Brez koristi so tekle solze žen, ki so vendar še bile v skrbeh za može in so jih jokaje iskale od gostilne do gostilne. Utrujene in obupane so dostikrat same sedle med pivce in pijance, da vsaj za nekaj ur pozabijo groznega gorja. In res so pozabile in so pile z umazanimi ne-

2
PANT SUITS
MEN & YOUNG MEN
GUARANTEED
ALL WOOL

An EXTRA Pair Gives Double Wear!
POVABLJENI STE

da pridete v našo trgovino in si ogledate naše bogate zaloge vsakovrstnih oblek, narejene v vseh modah in velikostih!

Za može in mladeniče
OBLEKE Z ENIM IN DVOJNIM HLAČAMI najnovejše mode, ki jih imamo na izbiro sedaj v naši trgovini, na različne načine narejene in v različnih barvah. Pridite v našo trgovino in naši boste fino izbiro, kjer si boste lahko izbrali obleko, ki bo vam krojila in ugajala. Mi krojimo obleke, da prija natančno vsaki postavi. Pri nas dobite obleke za vsako postavo, malo ali veliko, po sledečih zmernih cenah
\$22.50, \$25.00, \$30.00, \$35.00, \$40.00 in \$45.00.

V torek, četrtek in soboto imamo odprto zvečer. Ob nedeljah imamo odprto našo trgovino dopoldne.
1800—1808 Blue Island Ave., Cor. 18th Street.

Dolžnost Slovencev v Chicago

je, da dajo svoje perilo oprati v SLOVENSKO PRALNICO "LAUNDRIJO." Ne podpirajte več tujcev, ko imate v svoji sredi svojega lastnega rojaka, ki vodi to obrt. Kadar imate pripravljeno svoje perilo, pokličite na telefon, da pride na Vaš dom voz Slovenske pralnice. Mi peremo oblačila in vse, kar je za prati. Čistimo obleke "Dry cleaning," čistimo karpete, zavese in sploh vse, kar se da čistiti. Kadar imate kaj za prati, čistiti, ne pozabite na naše ime. Pokličite nas po telefonu.

SOUTH—WEST LAUNDRL CO.
JOHN ČERNOVICH, lastnik.
255 W. 31st Street, CHICAGO, ILL.
Telephone: Yards 5893.

znanci in z njimi plesale. Doma pa so samevali otroci, zapuščeni in lačni. Niso vedeli, ali stariši še živijo, ali kje pijejo in norijo, ali ležijo kje bolni in umirajo; morda so že zóhlnili kje na ulici ali v krčmi in so jih mestni pogrebci tiho odnesli iz mesta, jih vrgli v skupno gomilo in natresli apna čez nje. Tako jih ne vidijo nikdar več! Kje so, kje...?

ZA PIRUHE

je prav gotovo, da se boste spomnili zopet svojih dragih domačih, in jim poslali kaki dar za praznike.
Da bo Vaša pošiljatev dospela pravočasno za praznike na svoje mesto, bo prav, da jo pošljete takoj in sicer pošljite jo skozi
BANČNI ODDELEK "EDINOSTI"
ki dostavlja denar v staro domovino najhitreje in najceneje po dnevnem kurzu istega dne, ko prejme denar.
Poizkusite enkrat naše podjetje v tem oziru, in vedno se ga boste posluževali radi njegove najboljše postrežbe.
ROJAKI PODPIRAJTE SVOJE LASTNO PODJETJE!

POZOR IGRALCI HARMONIK

Izdelujem slovenske, nemške in kromatične harmonike, enako kakor si kdo želi. Popravljam vsakovrstne harmonike, delo garantirano, cene so zmerne. Pišite po naš cenik. Se priporočam rojakom široma Amerike za naročila. S spoštovanjem
ANTON MERVAR,
6921 St. Clair Avenue, CLEVELAND, O.
V zalogi imam tudi vsakovrstne LUBASOVE HARMONIKE.

ZAJTERK! KOSILO! VEČERJA!

Te tri ipotrebujemo sleherni dan. Da se pa oskrbi dobro in okusno zajterk, kosilo in večerjo, je potreba dobiti kakih dobrih stvari, zlasti dobrega mesa itd. Tega pa dobite najboljšega, če ga greste kupiti k:
MATH. KREMESEC
SLOVENSKI MESAR
1912 West 22nd Street, Chicago, Ill.
Phone: Canal 6319.
Pri njemu se dobi vedno najboljšo vsak dan sveže meso, suho po domačem načinu priprajeno meso in prave domače
"Kranjske klobase," doma narejene po slov receptu.
Gospodinje zapomnite si to!

List Edinost

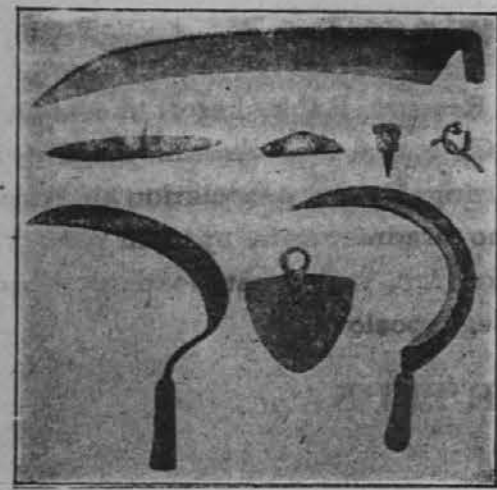
je last slovenskih katoliških delavcev v Ameriki. Za njih korist se izdaja, da brani njih pravice in jim kaže pravo pot do pravega napredka. List Edinost zahaja skoro v vse slovenske naselbine po Ameriki. Vse zavedne slov. družine so nanj naročene, in ga pridno čitajo, ker v njem najdejo največ pravega poduka, mnogo zanimivih novic in zabavnega čtiva.
ZATO SO OGLASI V LISTU "EDINOSTI" USPEŠNI. Trgovci, ki imajo svoje trgovine naj poizkusijo oglašati v listu "Edinosti" in prepričani smo, da bodo potem v Edinosti stalno oglašali.
DRUŠTVA SE BODO POVZDIGNILA DO VSPEHA, ako ob raznih prireditvah in kampanjah oglašajo v našem listu. Poizkusite in prepričajte se enkrat. Poslužite se lista za Vašo reklamo, da jo list ponese na slovenske domove pred oči slovenskih rojakov, da bodo znali, kaj prirrejate in kdaj!

NAŠA TISKARNA

je sedaj skoro najmodernejša slov. tiskarna v Ameriki. Tiskarska dela izvršujemo lično in točno. Vsem slovenskim čč. gg. duhovnikom, cenjenim društvam, trgovcem in posameznikom, se najtopleje priporočamo, da se spomnijo na nas, kadar potrebujejo, kakih tiskovin.
Ničesar drugega ne prosimo Vas, kakor vprašajte nas za cene, predno oddaste naročilo drugam. Ako le to storite, smo prepričani, da bomo vedno tiskali Vaše tiskovine mi!
Mi izvršimo vsako tiskarsko delo. Najsi bo še tako malo ali veliko. Poizkusite pri nas!
TISKOVNA DR. "EDINOST"
1849 W. 22nd Street Chicago, Ill.
Phone: Canal 0098.

Starokranjske kose in drugo orodje.

EDINA AGENTURA ZA CELO AMERIKO CENE SO:

Kose močnejše Moldouke z rinko in klučem, po \$2.75, po 6 kos skupaj, ali več po \$2.50; dolge so po 26-28-30 in 32 palcev.
Kose malo ožje Poleranke po \$2.00, 6 kos skupaj ali več po \$1.75.
Klepanje po \$1.50, ta težje po \$2.00.
Brusilni kamni po 50c., ta veliki po 75c.
Kosišča po \$1.75 in po \$2.00.

Oselniki plehnati po 50c. leseni po 75c.
Srpi lepi, veliki za klepat \$1.00.
Motike ročno kovane (Struške) \$1.50.
Motike fabriške, močne po \$1.25.
Ročno kovane plankače na Kranjskem, 3 funte teške za na desno roko \$3.00.
Ta velike plankače z obema rokama tesati 6-7 funtov teške \$6.50.
Pošljite denar ali pošto nakaznico z naročnino na:

STEPHEN STONICH,
105 Lake St., CHISHOLM, MINN.
V zalogi imam tudi najboljše vrste Lubasove Harmonike iz Jugoslavije, tri in štiri vrstne, po štirikrat oglašene, kakor tudi fine literne steklenice, močne šlifane, pol litra cena \$1.00 — en liter \$1.50 po dva litra \$2.00. Poštnino plačam na vse kraje.
Vse blago popolnoma garantirano.
Prodajamo tudi na debelo trgovinam.
Pišite po naš cenik!

DOMAČE PIVO!

Si naredite lahko po svojem okusu, ako kupite pri NAS:
"HMELJ IN MALT"
Zraven damo navodilo, kako zvariti dobro domače PIVO!
Prodajamo Malt in Hmelj na debelo in drobno.
MAL—TEEN—MALT—EXTRACT CO.
Jos. Bielak, lastnik
1942 W. 21st Street, CHICAGO, ILL.